
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

УДК 65.012.4:[658.114+330.15]

І. М. Асмолова, аспірант,
Л. І. Воротіна, д.е.н., професор**ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПРИВАТНИМИ ГОТЕЛЯМИ В УМОВАХ ПІДГОТОВКИ
ТА ПРОВЕДЕННЯ В УКРАЇНІ «ЄВРО-2012»**

Анотація. У статті досліджуються проблеми, перспективи удосконалення управління приватними підприємствами готельного господарства України в умовах підготовки та проведення в Україні «Євро-2012», а також розглянуті перспективи та тенденції розвитку українського ринку приватних готельних послуг.

Ключові слова: приватні готелі, місткість готелю, сертифікація готельних послуг.

І. Н. Асмолова, аспірант,
Л. І. Воротіна, д.е.н., професор**ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УПРАВЛЕНИЯ
ЧАСТНЫМИ ГОСТИНИЦАМИ В УСЛОВИЯХ ПОДГОТОВКИ
И ПРОВЕДЕНИЯ В УКРАИНЕ «ЕВРО-2012»**

Аннотация. В статье исследуются проблемы и перспективы усовершенствования управления частными предприятиями гостиничного хозяйства Украины в условиях подготовки и проведения в Украине «Евро-2012», а также рассмотрены перспективы и тенденции развития украинского рынка частных гостиничных услуг.

Ключевые слова: частные гостиницы, вместимость гостиницы, сертификация гостиничных услуг.

I. M. Asmolova, postgraduate student,
L. I. Vorotina, doctor of economic sciences, professor**PROBLEMS, PROSPECTS OF PRIVATE HOTELS MANAGEMENT
IMPROVEMENT WHILE MAKING PREPARATIONS
AND HOLDING «EURO-2012» IN UKRAINE**

Abstract. The article investigates some problems, prospects of improving the management of private business in hospitality sector of Ukraine while making preparations and holding «Euro-2012» in Ukraine. Some prospects and trends of Ukrainian market of private hospitality services are considered.

Keywords: private hotels, hotel capacity, certification of hospitality services.

Актуальність теми дослідження. Проблеми удосконалення управління приватними готелями у підготовці та проведенні в Україні «Євро-2012» можуть успішно розв'язатися посиленням рівня значимості приватних готелів. Одним із таких напрямів є удосконалення розвитку підприємства у приватному готельному бізнесі.

Саме приватний готель є найважливішим елементом соціальної сфери, що відіграє важливу роль у підвищенні ефективності зростання життєвого рівня населення [1, с. 87].

Насамперед, позитивний вплив готельної індустрії на економіку держави буде справлятися тільки в тому випадку, якщо вона розвиватиметься всебічно. Саме економічна ефективність приватного готельного бізнесу передбачає, насамперед, розвиток приватних готелів, який має відбуватися паралельно з іншими галузями економіки.

Постановка проблеми. Необхідність і значимість теоретико-методологічних проблем та перспектив управління приватними готелями справляє негативний вплив на подолання нестійких тенденцій у фінансово-господарській діяльності приватних готелів, а також на використання їхнього потенціалу у повному обсязі та із врахуванням галузевої специфіки.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження управління та функціонування приватних готелів розглядаються у наукових працях вітчизняних і зарубіжних авторів: Р. А. Браймера, М. І. Кабушкіна, В. І. Карсекіна, В. А. Квартальнова, Н. М. Кузнєцова, Уокер Дж., Г. А. Папіряна, Т. І. Ткаченко, А. Д. Чудновського. Слід зазначити, що на цей час недостатньо висвітлені принципово важливі питання, пов'язані з комплексним дослідженням приватних готелів та науковим обґрунтуванням проблеми дослідження і, насамперед, перспектив функціонального удосконалення підприємств індустрії гостинності, недостатньо розроблені пріоритетні напрями та завдання економічної стабільності приватних готелів саме для умов існування під час підготовки та проведення в Україні «Євро-2012».

Постановка завдання. Метою статті є дослідження проблем та перспектив удосконалення управління приватними підприємствами готельної індустрії України в умовах підготовки та проведення в Україні «Євро-2012».

Виклад основного матеріалу. У своєму становленні готельний ринок України зіткнувся з низкою проблем. Одними з них є слабкість конкуренції, відсутність вільних засобів і високі податкові ставки, через що складно забезпечити економічну стабільність, максимізувати прибутки, підвищити конкурентоспроможність приватних готелів на ринку готельних послуг.

Дослідження даної проблематики є актуальним у зв'язку з тим, що за розрахунками Всесвітньої туристської організації туризм вийшов на перше місце серед галузей світового господарського комплексу.

Насамперед зауважимо, що створення законодавчих актів є основою для розвитку приватних готелів у економічному, правовому та соціальному аспектах. В Україні після отримання незалежності почали запроваджуватися програми розвитку готельного бізнесу.

Досліджуючи прийнятий Закон «Про туризм» [2], зауважимо, що він став гарним поштовхом для розвитку цієї галузі, як і ряд інших нормативних актів щодо регулювання туристичної діяльності. Саме Закон України «Про туризм» містить статтю 18, яка носить назву «Сертифікація і стандартизація у сфері туристичної діяльності», а про категорії об'єктів туристичної інфраструктури йдеться у статті 19 зазначеного Закону «Встановлення категорій об'єктів туристичної інфраструктури» [2, с. 84].

Також необхідно зазначити, що сертифікація готельних послуг вже передбачена чинним Законом України «Про підтвердження відповідності», Декретом Кабінету Міністрів України «Про стандартизацію та сертифікацію» (№ 46-93 від 10.05.1993), Правилами обов'язкової сертифікації готельних послуг, затвердженими Держстандартом (№ 37 від 27.01.1999) [3, с. 23].

Зауважимо, що до підготовки до чемпіонату Європи 2012 року сучасна влада поставилася відповідально. Для того, щоб підготувати та реформувати готельне господарство для проведення чемпіонату, було прийнято важливий законодавчий акт: «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні». Влада розробила «Державну цільову програму підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу». Крім того, в Україні також затверджено «Галузеву програму туристичного забезпечення в рамках підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу».

Державні органи створюють гідні умови для прийняття гостей чемпіонату Європи 2012 року. На жаль, все врахувати неможливо, тому влада розробила «План дій із забезпечення підготовки та проведення в Україні туристичного обслуговування в рамках фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року» та «Концепцію організації розміщення гостей і учасників фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу в 2012 році».

Для власників готелів, які будуть реконструйовані або побудовані для проведення чемпіонату Євро 2012 року, розроблені спеціальні умови оподаткування готелів, вони не будуть сплачувати податок на прибуток протягом 10 років свого подальшого функціонування. Це допоможе заохотити національних та іноземних інвесторів для вкладення коштів у розвиток готельного господарства [4, с. 6].

Зазначимо, що місткість номерного фонду – це число місць (номерів), що може бути запропоновано клієнтам одночасно. Тобто місткість готелю визначається числом постійних спальних місць [5, с. 78].

В Україні діє наступна офіційна класифікація готелів за місткістю:

- до 150 місць (не більше 100 номерів) – готелі малої місткості,
- від 150 до 400 місць (до 300 номерів) – середньої місткості,

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

- більше 400 місць (понад 300 номерів) – великої місткості.

Результати дослідження місткості готелів м. Донецька, згідно офіційної класифікації, яка діє в Україні, згрупуємо до наступної таблиці:

Таблиця 1

Класифікація приватних готелів за місткістю*

№	Назва готелю	Кількість номерів	Класифікація готелю		Група класифікації
			2010 рік	2011 рік	
1	Готель «Донбас Палас»	129	5*	5*	готель малої місткості
2	Готель «Вікторія»	131	4*	5*	готель малої місткості
3	Готель «Домінік»	22	3*	3*	готель малої місткості
4	Готель «Централь»	100	3*	4*	готель малої місткості
5	Готель «Єва»	38	3*	4*	готель малої місткості
6	Готель «Рамада» (Атлас)	165	3*	4*	готель середньої місткості
7	Готель «Іспанський дворик»	12	3*	3*	готель малої місткості
8	Готель «Леґіон»,	7	3*	3*	готель малої місткості
9	Готель «Азанія»	11	Без категорій	4*	готель малої місткості
10	Готель «Аврора»	38	Без категорій	3*	готель малої місткості
11	Готель «Париж»	11	Без категорій	3*	готель малої місткості
12	Готель «Економ»	10	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
13	Готель «Ліверпуль»	100	Без категорій	3*	готель малої місткості
14	Готель «Дружба»	74	Без категорій		готель малої місткості
15	Готель «Україна «	116	Без категорій	4*	готель малої місткості
16	Готель «Київ»	187	Без категорій	3*	готель середньої місткості
17	Готель «Шахтар Плаза»	322	Без категорій	Без категорій	готель середньої місткості
18	Кемпінг-мотель «Богатир»	13	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
19	Готель «Джон Х'юз»	12	Без категорій	3*	готель малої місткості
20	Готель «Динамо»	19	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
21	Готель «Мотель»	20	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
22	Готель «Рубікон»	21	Без категорій	3*	готель малої місткості
23	Готель «Великобританія»	25	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
24	Готель «Хуторок» (будинок приїжджих)	14	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
25	Готель «Нива»	56	Без категорій	3*	готель малої місткості
26	Готель «Лісова поляна»	26	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
27	Готель «Польот» (Міжнародний аеропорт)	86	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
28	Готель «Олімп»	22	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
29	Готель «Містерія»	38	Без категорій	3*	готель малої місткості
30	Готель «Космос» (Будинок артистів цирку)	72	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
31	Готель «Гіппократ-Норд»	20	Без категорій	Без категорій	готель малої місткості
32	Готель «Прага»	41	Без категорій	4*	готель малої місткості

* Розроблено автором

Виходячи з вище проведених досліджень, слід зазначити, що поділ складових економічного потенціалу підприємства тільки за ресурсними, функціональними або структурними елементами є недоцільними з точки зору системного розгляду діяльності приватного готелю, насамперед є залежність приватного готелю від наступних показників:

- від своєчасного прийняття Законів та нормативних актів;
- умов оподаткування готелів;
- класу готелю;
- місткості номерного фонду.

Отримані у результаті дослідження дані щодо місткості готелів міста Донецька, згідно з вимогами УЄФА для розміщення учасників і гостей «Євро-2012», згрупуємо до наступної таблиці:

Таблиця 2

Розміщення учасників і гостей Євро-2012 у Донецьку*

№	Класифікація готелю	Кількість місць
1.	5*	1420
2.	4*	1315
3.	3*	210
УСЬОГО (станом на 1 січня 2012 року):		2945
Кількість законтракованих номерів станом на 1 січня 2010 р.		1747
Кількість законтракованих номерів станом на 1 січня 2011 р.		2218
Кількість запланованих номерів станом на початок Чемпіонату Європи з футболу у червні 2012 року		4080

* Розроблено автором

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Діяльність вітчизняних приватних готелів за досліджений період характеризується нестійкими тенденціями розвитку, що зумовлюється:

- сезонними коливаннями попиту;
- неможливістю створення запасів специфічного продукту – готельної послуги;
- зростанням цін на послуги;
- низьким рівнем якості обслуговування при невисокій еластичності попиту за ціною, організаційним консерватизмом процесу управління.

Досліджено, що показником використання готельних ресурсів, ритмічності роботи приватних готелів є коефіцієнт завантаження або рівень використання їх пропускної спроможності. Зауважимо, що при зменшенні попиту приватні готелі не можуть реалізувати свої послуги в інший час в іншому місці, і якщо вони залишилися невикористаними, то прибуток буде втрачений, оскільки послуги не можна накопичувати, зберігати.

Саме через відсутність можливості зберігання послуг у готелях відбувається зменшення попиту. Зазначимо, що на відміну від виробництва, процес обслуговування обмежений у часі. Саме в період зменшення попиту та при високих цінах на готельні послуги, неповне завантаження у приватних готелях не можна збільшити попит у наступні дні [6, с. 320].

Виходячи з проведеного дослідження, можна дійти висновку про те, що коефіцієнт завантаження вітчизняних підприємств готельного господарства близький до критичного. Необхідно зауважити, що коефіцієнт використання місткості вітчизняних засобів розміщення порівняно удвічі нижче світового рівня (завантаженість підприємств у середньому має складати від 0,60 до 0,72) [7, с. 3].

Зауважимо, що за останні 5 років середньорічний коефіцієнт використання місткості готелів зменшився на 0,48 пункти, або на 62,34 %, порівняно з 2007 роком і склав у 2011 році 0,29. Саме такий істотний спад попиту на готельні послуги у 2011 році зумовлений зменшенням обсягів внутрішнього туризму, зменшенням доходів населення та значним зростанням цін на готельні послуги в умовах жорстких інфляційних процесів і кризової ситуації в економіці України [8, с. 43].

Висновок. Дослідження показало, що створення законодавчих актів є основою для розвитку приватних готелів в економічному, правовому та соціальному аспектах. За результатами проведеного дослідження стану розвитку приватних готелів можна зробити наступні висновки і внести пропозиції:

- у сучасних економічних умовах приватні готелі стикаються із безліччю складних проблем внутрішнього характеру і проблем, пов'язаних із високим ступенем невизначеності зовнішнього середовища, нестабільністю попиту на готельні послуги (здебільшого ці явища спричинені дією фактора сезонності, загостренням конкуренції, нестачею фінансових ресурсів, нестабільністю економіки);

- в умовах підготовки та проведення в Україні «Євро-2012» в національній економіці потрібно розробити систему розвитку приватних готелів, які б забезпечили активну політику формування позитивних заходів.

Насамперед, цілком очевидним є те, що існує необхідність радикальних змін і дієвих заходів в управлінні економікою, трансформації функцій та завдань антикризового управління як на рівні приватних готелів, так і на рівні економіки країни в цілому.

Література

1. Пуцентейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва : навчальний посібник / П. Р. Пуцентейло. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 344 с.
2. Про внесення змін до Закону України «Про туризм» : Закон України від 18.11.2003 р. № 1282-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 50. – Ст. 2600. – С. 34-55.
3. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 01.06.2000 р. № 1775. // Вісник Верховної Ради України. – 2000. – С. 12.
4. Про основні напрями розвитку туризму в Україні до 2010 року : Указ Президента України від 10 серпня 1999 р. // Голос України. – 2009. – № 2. – С. 22.
5. Статистичний щорічник України за 2010 рік. – К. : Державний комітет статистики України. – 2010. – 577 с.
6. Агеєва О. А. Туризм і готельне господарство: навч. посібник / О. А. Агеєва. – М. : Екмос, 2004. – 400 с.
7. Сьомко О. В. Огляд світової статистики по індустрії гостинності / О. В. Сьомко // Готель. – 2006. – С. 4-5.
8. Бойко М. Г. Організація готельного господарства / М. Г. Бойко. – К. : КНЕУ, 2007. – 448 с.

Bibliography

1. Putsenteilo P. R. Ekonomika i orhanizatsiia turystychno-hotelnoho pidpriemnytstva : navchalnyi posibnyk / P. R. Putsenteilo. – K. : Tsentr navchalnoi literatury, 2007. – 344 s.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

2. Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro turizm» : Zakon Ukrainy vid 18.11.2003 r. № 1282-IV // Ofitsiyni visnyk Ukrainy. – 2003. – № 50. – St. 2600. – S. 34-55.
3. Pro litsenzuvannia pevnykh vydiv hospodarskoi diialnosti : Zakon Ukrainy vid 01.06.2000 r. № 1775. // Visnyk Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2000. – S. 12.
4. Pro osnovni napriamy rozvytku turizmu v Ukraini do 2010 roku : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 10 serpnia 1999 r. // Holos Ukrainy. – 2009. – № 2. – S. 22.
5. Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2010 rik. – K. : Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. – 2010. – 577 s.
6. Ahieieva O. A. Turizm i hotelne hospodarstvo: navch. posibnyk / O. A. Ahieieva. – M. : Ekmos, 2004. – 400 s.
7. Siomko O. V. Ohliad svitovoi statystyky po industrii hostynnosti / O. V. Siomko // Hotel. – 2006. – S. 4-5.
8. Boiko M. H. Orhanizatsiia hotelnoho hospodarstva / M. H. Boiko. – K. : KNEU, 2007. – 448 s.

Надійшла 13.02.2012